

Η αλήθεια των "Ψεύτικων Ειδήσεων" - Του Νίκου Χαντιώνα

Άρθρα, 10 Δεκεμβρίου 2018 | 11:16

«Η ιδέα, όταν μπει μέσα στη μάζα, μετατρέπεται σε υλική δύναμη»

Αλήθεια !!! Πόσο εύκολα μπορεί κάποιος που προσπαθεί να ενημερωθεί για τα τρέχοντα καθημερινά θέματα και πολιτικά δρώμενα, να ξεχωρίσει την πραγματική είδηση από μία ψεύτικη ή σκόπιμα αλλοιωμένη?

Θα έλεγα καθόλου εύκολο, γιατί η στοχευμένη διασπορά ψευδών ειδήσεων που έχει ως στόχο την χειραγώγηση του απλού πολίτη, γίνεται από έμπειρους αναλυτές και διαμορφωτές της κοινής γνώμης, που γνωρίζουν πολύ καλά ότι ο λαός, αλλά και οι άνθρωποι με υψηλό μορφωτικό και κοινωνικό επίπεδο, αντιδρούν συχνά πιο ευνοϊκά σε ουτοπικούς μύθους και ευσεβείς πόθους, παρά σε μια σοβαρή ανάλυση των γεγονότων.

Ο μέσος πολίτης, που μπορεί ακόμη και να γνωρίζει ότι εξαπατάται, δεν έχει συνήθως αρκετή μόρφωση, το χρόνο ή και τα οικονομικά μέσα, για να υπερασπίσει τον εαυτό του ενάντια στα πολυεθνικά οικονομικά συμφέροντα και τους πολιτικούς – πολιτισμικούς οργανισμούς που διαμορφώνουν την κοινή γνώμη ακόμη και με τη χρήση κρυφών συμβούλων, που όπως αποδεικνύεται μετά την αποκάλυψή τους, εργάζονται και συντονίζονται ως ομάδες με γνώμονα την αποκάλυψη της «αλήθειας» του αντιπάλου!!!

Κάθε ενέργεια ή πράξη ενός ανθρώπου, είναι αποτέλεσμα μιας ιδέας ή ενός συναισθήματος που είτε γεννιέται αυθόρμητα μέσα του είτε προκαλείται από το εξωτερικό περιβάλλον. Αν λοιπόν κάποιος καταφέρει να διεγείρει στο νου ενός ανθρώπου μια ιδιαίτερη ιδέα ή ένα συναίσθημα, τότε αυτό το άτομο θα ωθηθεί, τις πιο πολλές φορές ασυνείδητα, προς μια συγκεκριμένη πράξη.

«Η ιδέα, όταν μπει μέσα στη μάζα, μετατρέπεται σε υλική δύναμη», είχε πει τόσο εύστοχα ο Μαρξ και έτσι είναι : η ιδέα μετατρέπεται σε ανθρώπινη ενέργεια και κινεί «γη και ουρανό», ασχέτως αν είναι ορθή ή όχι, γιατί αν μια ψευδής ιδέα διεισδύσει στις μάζες γίνεται ζωντανή (εικονική) πραγματικότητα, εξαιτίας της συνηθισμένης μονοσήμαντης αντιστοιχίας που υπάρχει ανάμεσα στις ιδέες-συναίσθημα και στις πράξεις που ωθούν τον άνθρωπο.

Και πράγματι έτσι είναι, αφού η γνώση μας για τον κόσμο είναι μια διαμεσολαβημένη γνώση, όπου τα Μ.Μ.Ε. «αποφασίζουν» ποια πληροφορία θα μεταδώσουν και ποια όχι. Έχουμε στην ουσία μια σκηνοθετημένη πραγματικότητα από τα μέσα, τα οποία παράγουν μαζικά τις πληροφορίες και τις διοχετεύουν στην κοινωνία. Τα μέσα μ' αυτόν τον τρόπο, δομούν την πραγματικότητα, οργανώνουν τα αισθήματά μας, αλλά πολλές φορές παραμορφώνουν και την πραγματικότητα, όπως ακριβώς και οι αισθήσεις μας όταν υπάρχει ψυχολογική πίεση ή χρήση ουσιών.

Και έτσι πολύ σύντομα οδηγούμαστε στην προπαγάνδα, που είναι η επιστήμη ή η τέχνη της σύνθεσης ή της αλλοίωσης του νοητικού και συναισθηματικού κόσμου του ανθρώπου.

Επειδή σκοπός της προπαγάνδας είναι να αλλάξει δραστικά τις απόψεις των άλλων αντί απλώς να μεταδώσει γεγονότα, μπορεί να επιστρατευτεί προκειμένου να προιδεάσει κάποιον θετικά ή αρνητικά σε σχέση με κάποια ιδεολογική θέση, αντί να παρουσιάσει την ίδια την θέση.

Με αυτόν τον τρόπο η προπαγάνδα διαφοροποιείται από την «κανονική» επικοινωνία, επειδή επιδιώκει να διαμορφώσει απόψεις με έμμεσες και συχνά δόλιες μεθόδους, ώστε να προκαλέσει ισχυρά συναισθήματα και παράλογες αντιδράσεις, με σκοπό να αλλοιώσει ή να εξαφανίσει την προσωπική γνώμη του ατόμου ή τη δημόσια γνώμη του ή την κοινή γνώμη της ομάδας.

Έτσι λοιπόν η προπαγάνδα υποστηρίζεται από ένα σύνολο πληροφοριών οι οποίες είναι επίτηδες παροδηγητικές ή ψευδείς, προκειμένου να υποστηρίξουν πολιτικές σκοπιμότητες ή να προστατεύσουν τα συμφέροντα αυτών που κατέχουν κάθε είδους εξουσία ή έχουν σφοδρή επιθυμία για εξουσία !!!

Επειδή όμως με την προπαγάνδα, δεν είναι δυνατό να δημιουργηθεί απότομη μεταβολή των «στάσεων», αλλά και ούτε να ανατραπούν οι θεμελιώδεις ιδεολογικές τοποθετήσεις μιας κοινωνίας, γι' αυτό το όριο της απόδοσής της συνδέεται με το χρόνο. Για να έχει η προπαγάνδα αποτέλεσμα, πρέπει η ψυχολογική της επίδραση να είναι συνεχής και να απευθύνεται σε μεγάλες μάζες που το επίπεδό τους είναι τόσο χαμηλό όσο και ο κοινός παρονομαστής της ευφυΐας και της κουλτούρας των ατόμων στα οποία απευθύνεται.

Για να έχει συνεπώς επιτυχία η προπαγάνδα πρέπει να συντρέχουν ορισμένες κοινωνικές προϋποθέσεις και επειδή σύμφωνα με τον Φ. Κόρνφορντ «Προπαγάνδα είναι η τέχνη να ψεύδεσαι, απατώντας συχνότερα τους οπαδούς σου, παρά τους αντιπάλους», η σημασία της προπαγάνδας είναι σχετική, όταν δεν υποστηρίζεται και δεν προσαρμόζεται στην νοοτροπία και το γούστο στους οποίους απευθύνεται, αλλά έχει την μορφή κουτσομπολιού: «ψέμα που φτιάχνεται από την αλήθεια», σύμφωνα με τον Ε. Κασέγεφ.

Επειδή οι άνθρωποι αν τους οδηγήσεις σωστά, είναι σε θέση να ασχοληθούν με θέματα που έχουν σημασία και τότε να γίνουν επικίνδυνοι, αφού από παθητικοί δέκτες μπορούν να γίνουν ενεργοί διαμορφωτές της κοινωνικής πραγματικότητας και να επηρεάσουν τις κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές εξελίξεις, αλλάζοντας την κατανομή ισχύος εις βάρος αυτών που είναι προνομιούχοι και φλερτάρουν με την εξουσία,

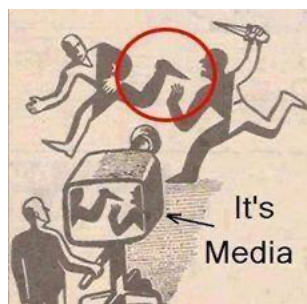
ΠΡΕΠΕΙ και ΕΠΙΒΑΛΛΕΤΑΙ

οι «διανοούμενοι» να λένε την αλήθεια, να αποκαλύπτουν τα ψέματα, να παροτρύνουν τους ανθρώπους να κρατούν κριτική στάση απέναντι στην εξουσία, να επαγρυπνούν και να αντιδρούν σε ενέργειες που κρίνουν πως δε συμβάλλουν στη διατήρηση της ειρήνης, στη διασφάλιση της προσωπικής ελευθερίας του ανθρώπου και δε διέπονται από τις αρχές του ανθρωπισμού

γιατί

όσο οι άνθρωποι είναι μόνοι τους δεν είναι σε θέση να καταλάβουν πολλά, αλλά εάν οι πολίτες συνεργαστούν, έχουν τη δύναμη να επιφέρουν σημαντικές αλλαγές και ακόμα και να αλλάξουν τον ρουθ της ιστορίας, όπως το έχουν πράξει αμέτρητες φορές στο παρελθόν.

Πηγή: <http://www.pamepreveza.gr/AllArticles/i-alitheia-ton-pseytikon-eidiseon-toy-nikoy-xantiona>

Ασκήσεις

1. Να εξηγήσετε τη χρήση των σημείων στίξης στην 1^η/3^η/5^η παράγραφο.
2. Γιατί χρησιμοποιούνται εισαγωγικά στις φράσεις: «αλήθειας», «Η ιδέα, όταν μπει μέσα στη μάζα, μετατρέπεται σε υλική δύναμη», «γη και ουρανό», «αποφασίζουν», «κανονική», «στάσεων», «Προπαγάνδα είναι η τέχνη να ψεύδεσαι, απατώντας συχνότερα τους οπαδούς σου, παρά τους αντιπάλους», «ψέμα που φτιάχνεται από την αλήθεια», «διανοούμενοι».
3. Στην τελευταία παράγραφο («Επειδή οι άνθρωποι... στο παρελθόν») ο συγγραφέας αναφέρεται επιτακτικά στην ανάγκη ενεργής παρέμβασης των πνευματικών ανθρώπων στο κοινωνικό και πολιτικό γίνεσθαι. Αναφέρετε δύο(2) γλωσσικές επιλογές που εξυπηρετούν την επιλογή του ύφους του.
4. Εντοπίστε στο κείμενο τους τρόπους με τους οποίους συνδέονται μεταξύ τους οι παράγραφοι.
5. Να επιβεβαιώσετε την ορθότητα (σωστό) ή το σφάλμα (λάθος) των παρακάτω προτάσεων με βάση το κείμενο:
 - a. Είναι αρκετά εύκολο ένας άνθρωπος που ενημερώνεται για την επικαιρότητα να εντοπίσει τις ψευδείς ειδήσεις.
 - b. Η έμφυτη τάση του ανθρώπου να πείθεται από ουτοπίες και ευσεβείς πόθους βοηθά στη χειραγωγή του κοινού από τους έμπειρους διαμορφωτές της κοινής γνώμης.
 - c. Οι άνθρωποι πολύ συχνά ενεργούν αυθόρμητα ορμώμενοι από ιδέες ή συναισθήματα που τους γεννά το εξωτερικό περιβάλλον.
 - d. Μια ψευδής ιδέα ή είδηση δεν μπορεί να δημιουργήσει πραγματικά αποτελέσματα στην κοινωνία.
 - e. Τα ΜΜΕ δρουν συχνά ως παραισθησιογόνα στη διαμόρφωση της αντίληψης του κόσμου από το κοινό.
 - f. Η προπαγάνδα δεν ενημερώνει για θέσεις ή απόψεις αλλά δημιουργεί θετική ή αρνητική εικόνα απέναντί τους.
 - g. Η προπαγάνδα επιστρατεύεται για να προωθήσει τα συμφέροντα κάθε είδους εξουσίας.
 - h. Η προπαγάνδα έχει τη δύναμη να διαμορφώσει συνειδήσεις, στάσεις και ιδεολογίες σε σύντομο χρονικό διάστημα και ανεξάρτητα από το κοινωνικό κλίμα.
 - i. Η προπαγάνδα λειτουργεί καταλυτικά στην κοινή γνώμη ανεξάρτητα από τις ιδέες και τις τάσεις του κοινού στο οποίο απευθύνεται.
 - j. Φρένο στην παραπληροφόρηση και τη χειραγωγή της κοινής γνώμης μπορεί να βάλει η ενεργή παρέμβαση των ανθρώπων του πνεύματος.
6. Με βάση το κείμενο προσπαθήστε να δώσετε έναν ορισμό της προπαγάνδας.
7. Ο συγγραφέας επικαλείται συχνά στο κείμενό του λόγια γνωστών διανοητών. Ποια σκοπιμότητα εξυπηρετεί κατά τη γνώμη σας αυτή η τακτική;
8. Εντοπίστε τη σύνταξη (ενεργητική/παθητική) και εξηγήστε τη σκοπιμότητα που υπηρετεί η συγκεκριμένη επιλογή του συγγραφέα στην καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις :
 - a. «Τα μέσα μ' αυτόν τον τρόπο, δομούν την πραγματικότητα, οργανώνουν τα αισθήματά μας, αλλά πολλές φορές παραμορφώνουν και την πραγματικότητα[...].»
 - b. «Και έτσι πολύ σύντομα οδηγούμαστε στην προπαγάνδα [...].»
9. Σε ένα κείμενο 350 λέξεων, που θα αναρτηθεί στο ιστολόγιο του σχολείου σας, παρουσιάστε στους συμμαθητές σας τη λειτουργία και τις συνέπειες της διακίνησης ψευδών ειδήσεων τόσο για το κοινωνικό σύνολο όσο και για το άτομο.